

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inzerati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni branilnici št. 14.194.

Hranimo svoje sile!

Sredi vsega dogajanja sta za nas kmete najbolj važni dve vprašanji. Naša gospodarska in naša kulturna rast.

O obeh smo že večkrat pisali, vendar se nam zdi, da ni tu javnosti nikoli preveč. V Sloveniji je socialni sestav družbe tudi z ozirom na kmeta čisto svojevrsten. Naša gorata in členovita zemlja je dala narodu poteze in sposobnosti, ki se v marsičem razlikujejo od onih, kakršne so značilne za prebivalce širokih ravnin.

Med drugimi potezami našega značaja je značilen naš individualizem. Človek, ki živi v goratih krajih, od pokolenja do pokolenja v večnem boju s silami narode in ločen od ostalega sveta, se polagoma nujno izoblikuje tako, da izgubi mnogo smisla za skupnost. Biti mora sám zase, trd in nezaupljiv, nekaj takega, čemur navadno pravimo grča. To značilnost opazimo na našem človeku v vseh alpskih predelih in še v hribovitih krajih proti Krasu.

Pomembno delo naših gospodarskih zadrug

Težavno vprašanje za te vrste ljudi je gospodarska organizacija. V tem oziru so izvršile veliko delo naše zadruge, ki so vzgojile v ljudeh čut gospodarske skupnosti, socialne povezanosti in samopomoči. To delo se še danes nadaljuje in bo, ako ga kaj nenadnega ne zavre ali prekine, tudi v bodoče še rodilo vedno lepše uspehe.

Vendar zadruge same ne morejo storiti vsega. Zemlje je pri nas premalo, da bi mogla prerediti vse ljudi. Zato je število naših izseljencev v sorazmerju s številom naroda, silno veliko. In prav to vprašanje ostaja pri nas zanemarjeno.

Naša izseljeniška politika se nam zdi doslej v marsikakem pogledu pomanjkljiva, da ne rečemo naravnost zgrešena. Tujcem dajemo svoje delovne sile in jih osvežujemo s svojo krvjo, medtem ko sami za to ne prejemo skoraj ničesar. Res da gre izseljeniški zaslužek, ki ga letno pošiljajo naši svojcem v domovino, v milijone, toda ti milijoni so drago kupljeni.

Krepimo dom!

Vse večjega pomena bi bilo za nas, ako bi te delovne sile ostajale doma. Naj nihče ne reče, da pri nas ni dela! Dovolj ga je in še preveč. Treba je samo dosledne in pametne organizacije, pa bo dela na pretek, odstotek ljudi, ki nam bi ostali za izselitev v tujino, pa bi v tem primeru padel skoraj na — nič.

S tem hočemo reči, da bi morali izvesti mesto izseljevanja v tujino notranjo kolonizacijo. Seveda to ne gre brez temeljite in široke organizacije, pri kateri bi morali sodelovati vsi v poštev prihajajoči činitelji, zlasti pa država,

banovine in gospodarski krogi (zadruge, denarni zavodi, industrija itd.).

Prvo skrb bi bilo potreba posvetiti zemlji. Prav letos pogosto slišimo pritožbe, koliko naše zemlje je prešlo in prehaja v tuje roke. Dvomimo, da bi kje poslovala ustanova, ki bi imela natančen in zanesljiv pogled o tem. Medtem ko drugi narodi, zlasti naši nemški sosede temu vprašanju in delu posvečajo vso svojo pozornost, se pri nas zgodi bore malo. In še to je večinoma delo privatne pobude.

Ako bi nasprotno poskrbeli, da zemljo, ki prehaja v tuje roke, pokupimo sami in naselimo na njej svoje ljudi, bi s tem dvojno, trojno pridobili. Otresli bi se tujcev, ki nam še kdaj utegnejo postati nevarni; ohranili bi svojo kri doma in utrdili, okrepili svojo moč, svoj dom. Mesto denarja, ki ga dajemo v raznih oblikah za nezaposlene, da kljub tej pomoči telesno in duševno propadajo, bi imeli nove čete zadovoljnih delovnih ljudi, ki bi pomagali blažiti nasprotja med nami, utrjevati gospodarsko blagostanje in krepiti naše sile.

Slovaki — najnesrečnejši narod

Dolgo napredovane spremembe meja evropskih držav postajajo resnica. Dve desetletji traja mir in ravno toliko časa trajajo priprave na novo vojno. Ta vojna se zaenkrat ne pojavlja v oblikah prejšnje, njene posledice pa so za posamezne male narode prav take, kakršne nastajajo po izgubljeni borbi.

Obrnimo danes oči na Slovake, nam v tako mnogem podobne. Predvsem po jeziku, ki se izmed vseh slovanskih najbolj približuje našemu. Potem po mehkoji duše in dobroti srca. To prav za prav ni več povsem slovanska lastnost, toda Slovaki so jo obdržali največ zaradi sosedstva s še bolj priprostim ukrajinskim narodom. Politična preteklost Slovakov prikazuje zatiranje vsega, kar bi naj pospeševalo njihov razvoj: stara monarhija jim ni dajala šol, ne gradila železnic, ne ustvarjala socialnega zavarovanja. Tako so se Slovaki narodnostno nezavedni, politično neorganizirani in kulturno zaostali zedinili leta 1918. s Čehi.

Čehi so bili že zdavnaj pred združitvijo s Slovaki odlično dozorel narod v vseh pogledih. Imeli so zavest in preteklost samostojno-državnega bitja, zato njihova politika ni poznala odstopanja od načel, ki so bila odločilna za narodov obstanek; na kulturnem polju jih je sokolstvo postavilo med prav povsod priznane nositelje izobrazbe; gospodarstvo je bilo po človeško popolno tako med zemljedelci, kakor v industriji, obrti ali trgovini. Odtod toliko blagostanja med narodom. To blagostanje pa jim ni bilo podarjeno. Čehi so narod, ki neprenehoma dela, neskončno mnogo štedi in na tej dvojici močnih temeljev gradi svojo narodno stavbo. In to

Vse to bi bilo ob dobri organizaciji izvedljivo s primernim dolgoročnim notranjim posojilom, ki bi ga naši naseljenci itak odplačevali sami.

Koristi, ki jo ne plača denar

Neprecenljivega pomena bi bila ta akcija za našo gospodarsko rast. Naziranje, da je vsak tujec, ki prinese kapital k nam, dobrodošel, spada že zdavnaj v ropotarnico. Resnično blagodejen kapital je samo tisti, ki ga ustvarjajo domače delovne sile za dom. Ta nas ne bo zasluževal, medtem ko nas tuji bolj davi kakor nam je v pomoč.

Ako upoštevamo vse to, vidimo, da stvar ni neizvedljiva in bi niti ne bila tako draga kakor se morda zdi na prvi pogled. Kolikšen bi bil kulturni uspeh takega dela, je na dlaní:

Naše vasi bi bile tako krvno in gospodarsko povezane z osrčjem države, kar bi zmanjševalo sredobežne in povečevalo sredotežne sile v državi. In to so koristi, ki jih ne preplača noben denar.

ogromno dediščino so prinesli Čehi v novo češko-slovaško republiko. Po svoji številnosti in vsem ostalem so tedaj bili poklicani vodniki te skupne države.

Čehi so sprejeli Slovake kot brate. Njihova naprednost pa zanje ni bila vabljava. Približavanje tako razvitemu narodu je zahtevalo premnogo napora. Nastala so številna trenja, ki so vsa imela svoj izvor v razvojni stopnji enih in zaostalosti drugih. Čehi so se razkropili po celi slovaški zemlji kot učitelji, zadružniki, gospodarstveniki in delavci in so jo budili iz obupne preteklosti. Ljudske šole so rastle iz tal, kulturne ustanove so se dvigale druga za drugo, tudi vseučilišče je prišlo. Ceste in železnice so odkrivalo in vezale vse več novih krajev. Zadružništvo je zajelo celo gospodarsko življenje. Po sili češkega dela so Slovaki kaj hitro, toda trdno stopali med kulturne narode. Čehom gre zasluga, da so jih v kratki dobi 20 let mogli predstaviti svetu kot vejo slovanstva, ki je zmožna napredka.

Napredek je povzročal med Slovaki razkol. Pota ljudi, ki so živeli od sladke zaostalosti in zanjo, so se nujno križala s poti onih, ki so živeli za prebujenje Slovakov. Napredne struje — agrarna in delavska stranka — so pridobile množice. Zakaj pred pogled množice so bili postavljeni nepobitni dokazi vsestranskega in globokega napredka, ki so ga prinesli Čehi. Slovansko sožitje je rodilo sadove. In kdor je bil za slovanstvo, se je veselil slovaškega razvoja; kdor pa je s srepim očesom zrl na prepletanje Čehov in Slovakov v eno skupnost, je bil tudi sovražnik tega napredka. Še pri vseh

slovanskih narodih je vpliv sil, ki niso izvirale iz njih samih, skušal onemogočiti njih medsebojno povezanost. Tako so tudi Slovaki, še ne dovolj utrjeni v novi zavezi, premalo budno pazili na volkove, ki so hinavskih obrazov v ovčjih oblačilih stregli po njihovem mirnem sodelovanju s Čehi. Slovakom so vsiljevali miselnost, da jih bo napredek pripravil ob narodnost. Kačji zarod je na široko začel sejati razdor, neslogo in sovrašтво.

Ko so pridrveli nad Čehi usodni dnevi, so Slovaki po svojih takih predstavnikih iskali stikov z vsemi sovražniki Čehov. Ko je bil s treh strani namerjen meč v srce Češke, so Slovaki v družbi z upornimi zaslepljenci tujih narodnosti storili vse, da je prišlo do ponižanja Čehov, kakor ga ti v svoji težki zgodovini še nikoli niso doživeli. Menili so, da je treba voditi borbo za slovaško narodnost kot pojem, ki izključuje vsako skupnost s slovanstvom — vse to v najtežjem trenutku za njihove resnične prijatelje. Neprija-

teljem Češke je bila odprta pot od zunaj in znotraj. Znotraj jo je na široko odpirala politika brezvestne struje, ki je 20 let prodajala slovaški narod na vse strani.

In kaj je ta struja v enem mesecu dobila kot nagrado za svoje izdajanje in izdajstvo? Odgovor je strašen: Slovaki so izgubili najlepše kraje, žito, industrijo, obrt, železnice, ceste. Četrta milijona naroda več je pod tujim jarmom.

Obžalujemo ta narod, ki je ob usodni uri svojemu bratu odrekel pomoč in celo vse storil, da pripomore k njega uničenju.

Kdor je 20 let trgjal Slovake od Čehov, bo težko spal v tej zemlji, o kateri Slovaki šele danes vedo, kako lepa in dragocena je. Kako velika in slavna je bila pod okriljem Hradčanov, pa kako žalostni so vsi prelepi njeni kosi, ki so spet odtrgani od njih.

Želo, ki je zadalo ostrino Slovakom, svari vse druge narode, da ga izrujejo, predno se jim zaje do srca.

Mi hočemo živeti!

Vse kaže, da borba med dvema skrajnima svetovnjima naziranjema še ni končana, ampak se komaj pričinja. Nepričakovani dogodki zadnjega časa so pahnili ves svet v negotovost. — Nihče ne more reči, kaj utegne prinesiti jutrišnji dan. V tem vrtincu, ki lahko zajema zdaj tega, zdaj onega, je važno, da imamo v sebi javno hotenje in neomajne cilje. Samo narod, ki bo tako vzgojen, bo vsemu kos in bo lahko vzdržal tudi najhujše udarce, narod pa, ki tega nima, je zapisan smrti ali pa vsaj žalostni usodi življenja.

Posebno je taka vzgoja potrebna naši vasi. Treba je odpirati oči. Vsak, kdor hoče res delati za narod, mora postati klicar resnice in pravice. Zlasti pa tvorec narodne sloge, brez katere ni niti obstanka, kaj šele napredka.

Slovenska miselna razkosanost je poleg vsega, kar omenjamo v prednjem članku, tudi

znamenje velike in usodne slovenske nezrelosti. Naš človek (— in, žal, tudi premnogi njegovi vodniki z njim vred —) je kakor večča, ki obletava zdaj to, zdaj ono luč, končno pa obnemore v temi in se izgubi v žalosti ali v brezbriznosti. Zato gospodarsko hira in ni v polnem obsegu sposoben za življenjsko borbo.

Tako ne sme iti dalje, če nočemo lepega dne doživeti trenutka, ko poreče zgodovina: »Slovenci so nekoč bili!« Mi smo tu, hočemo tu ostati, hočemo živeti in napredovati! — to bodi naše življenjsko vodilo.

To vodilo pa je izvedljivo le v slogi. Dati vasi, kar je njenega, širiti ljudem obzorje, poglobljati spoznanje in dvigniti kmeta do čim popolnejše človečnosti, to je prva naloga vseh javnih delavcev, ki posvečajo svoje sile delu za vas. Samo tisti, ki hoče tako delati, pomeni za vas in kmeta blagoslov, vsako drugo delovanje pa rodi le prekletstvo.

Razkosavanje Evrope

Češkoslovaška tragedija je po vsej priliki začetek nečesa, čemur še ne vidimo konca. Srednjeevropski problem je prezamotan, da bi bil mogel biti rešen s spredaj omenjeno dunajsko razsodbo.

Po poročilih čeških listov je Češkoslovaška odstopila Nemčiji 28.200 kvadratnih kilometrov zemlje, 3 milijone 600 tisoč prebivalcev, Madžarski pa 12.000 kvadratnih kilometrov sveta s približno milijonom prebivalcev. Češkoslovaško ozemlje se je zmanjšalo od 140.000 kv. km na približno 10.000 kv. kilometrov. Poprej je imela CSR 15.300.000 prebivalcev, sedaj pa jih ima okrog 10.150.000. Od tega je Čehov 6.150.000, Slovakov 2.250.000, Rusinov 550.000, Nemcev 470.000, a Madžarov okrog 200.000.

Kdor pozna težnje madžarskih velenacionalistov, se kaj težko vdaja veri, da bi bil s to žrtvijo res zagotovljen mir in teritorialno vprašanje končno ustaljeno.

Podobna načela kakor jih je postavila ena velesila in za njo vsi mali zavezniki, lahko o prvi priliki hoče uveljaviti druga. Kdo bo tedaj na vrsti in kdo bi se uprl? Seveda je s tem odstranjeno in pokopano načelo samoodločbe narodov, ki je bilo proglašeno proti koncu svetovne vojne za splošno veljavno.

Živ primer so Košice, ki se sedaj dodeljene Madžarski. Številna zasebna podjetja z vso naglico pripravljajo vse za selitev v notranjost države. Radijska postaja v Košicah se je že preselila v Prešov, kjer so izvedene že vse potrebne instalacije. Prav tako se je preselila velika državna meteorološka postaja iz Dale pri Novih Zamkih v notranjost države. Odločitev dunajske arbitraže so sprejeli v Košicah z ve-

likim strahom. Madžari sami se boje, da bo to sedaj cvetoče mesto gospodarsko v bodoče propadlo. Vse ceste, ki vodijo v notranjost dežele, so prenapolnjene z begunci. Madžarski prisojeno ozemlje zapuščajo ne samo Čehi in Slovaki, marveč tudi številni Madžari. Med drugimi državnimi usanovami se preseli iz Košic tudi slovaški muzej, ki ima zelo dragocene zbirke.

Poljska in Madžarska se še kljub vsemu nista odpovedali zahtevi po skupni meji.

Po raznih poljskih mestih z ukrajinsko večino, kakor v Lvovu, Premislu in drugod so se vršile burne demonstracije Ukrajincev, ki zahtevajo ustanovitev samostojne ukrajinske države v okviru sedanje Poljske. V Lvovu in Premislu je prišlo do krvavih spopadov s poljskimi nacionalisti in je bilo na obeh straneh mnogo ranjenih. Oblastj so začele zapirati voditelje ukrajinskih nacionalistov, proti demonstrantom pa nastopa policija z vso strogostjo.

Tu se odpirajo nove perspektive, ki za Poljsko niso nič kaj rožnate in razveseljive. Utegne se namreč zgoditi, da se kolo kaj kmalu zasučje tako, da bo Poljski napravilo dokaj bolečin.

Za republiko je to seveda silen udarec, ki ga bo pač težko prebolela.

Madžari še kljub vsemu niso zadovoljni in zahtevajo še mesti Bratislavo in Nytro ter skupno mejo s Poljsko. Kako se bo spor dalje razvijal, je še precej veliko vprašanje, po dosedanjih skušnjah pa je skoraj več ko verjetno, kdo bo na slabšem.

Tako se je grupacija sil v Evropi popolnoma spremenila. Namesto fronte Pariz—Praga—Moskva je nastala po italijanski sedbi fronta Rim—Budimpešta—Praga—Berlin.

Poljska

igra ves ta čas vlogo, ki ne vzbuja simpatij. Da se Poljakom to čudno ravnanje ni popolnoma obneslo, pričajo že sedaj nekateri poljski glasovi sami, prepričani pa smo, da bo v bodoče prišlo še bolj do izraza.

Tako piše poljski list »Slovo« o odnosih do Nemčije med drugim tudi tole:

Poljska je v septembru storila veliko uslugo Nemčiji. Če ne bi bilo odločnega stališča Poljske ob priliki dogodkov v Češkoslovaški, bi interveniralj sovjeti in bi prišlo do krvave vojne. Poljska nudi Nemčiji neprecenljivo vrednost, namreč varnost njene vzhodne meje. Poljska je ravnala tako v nadi, da se bo Nemčija ozirala na njene življenjske interese. V nadaljevanju članka izraža list nezadovoljstvo Poljske zaradi stališča Nemčije v vprašanju skupne poljsko-madžarske meje in poudarja, da Nemčiji zaradi Češkoslovaške ni treba kvariti odnošajev s Poljsko, Madžarsko in Italijo, ko so te države vendar storile veliko uslugo njeni diplomaciji. Taka kratkovidna in egoistična politika bo v bodočnosti zelo nevarna. To so značilne besede, ki pričajo, da tudi v politiki ni vse zlato, kar se sveti.

Zaprta tirolski samostan

Kakor poroča uradna AA, je v Innsbrucku (Inomostu) v preiskavi v servitanskem samostanu državna policija odkrila, da v tem samostanu vladajo take nemoralne razmere, da tega ni mogoče povedati javnosti. Z merodajne strani se doznava, da imenovani samostan predstavlja pravi brlog pregreh, tako da pred njimi obledijo celo protidržavne mahinacije, ki so jih dognali z dokumenti, katere so našli v samostanu. Državni komisar Bürekel je odredil na temelju izida preiskave in obširnih priznanj, da se samostan takoj zapre. Dosedaj je bilo aretiranih 9 menihov tega samostana, razen tega pa tudi veliko število prebivalcev v Inomostu. Listi pišejo, da je treba odločno napraviti konec nemoralnosti v samostanih in sicer predvsem v moških samostanih. Listi naglašajo, da bi zatvoritev vseh samostanov pomenila umesten ukrep za zaščito prebivalstva.

Nečloveško sežiganje vdov v Indiji

V Indiji, v deželi vraž in copernij, je veljalo pred kakimi 150 leti splošno pravilo, da so po smrti moža, ne glede na starost, vdovo skupno z možem na grmadi sežgali. Šele leta 1823. so Angleži, novi gospodarji Indije, z zakonom prepovedali strašno mučenje in sežiganje ubogih in pogosto se še v detinski dobi nahajajočih vdov. Vendar se še danes dogajajo primeri sežiganja vdov, za katere angleška policija sploh ne izve ali šele prepozno. V takih primerih duhovniki vdovo s silo odvedejo in vržejo v gorečo grmado, kjer zgori skupno z mrtvim možem. Zgodi se pa tudi, da si vdove same žele tako smrt. Usoda vdov je v Indiji še danes grozna. Ženi porežejo lase, odvzamejo ji nakit, obleči se mora v najenostavnejšo obleko, jesti in stanovati mora ločeno od drugih, opravljati mora najnižja hišna dela. Indijci mislijo namreč, da vdova prinaša vsem nesrečo, zato se vdova tudi le redkokdaj znova poroči. Po veri Indijcev reši vdova, ki jo sežgejo, svojega moža vseh grehov in duhovniki pravijo, da bo toliko tisoč let ostala v nebesih, kolikor ima las na glavi. Usoda indijskih vdov je še posebno radi tega tako žalostna, ker dekleta poročijo čisto že v otroških letih — in so redki primeri zakonov med še nedolžno deo izpod 10 let. Zato ni čudo, če postane marsikatera žena že v rani mladosti vdova.

Doma in drugod

Odbor Jug. nac. stranke

ki vodi vse priprave za volitve je imel sejo v sredo in četrtek preteklega tedna v Beogradu ter odobril več novih kandidatur na državni kandidatni listi dr. Vladimirja Mačka.

V Brežicah

kandidira na listi dr. Vladimirja Mačka kmet Ivan Urek, župan iz Globokega.

V celjskem okraju

bo kandidiral na listi dr. Vladimirja Mačka bivši nar. posl. Ivan Prekoršek.

V kamniškem okraju

bo kandidiral na listi dr. Vladimirja Mačka Anton Cerer iz Kamnika, njegov namestnik pa bo Ignac Tome, trg. in pos. iz Moravč.

V Konjicah

kandidira na listi dr. Vladimirja Mačka trgovec Bruderman Leopold, namestnik Alojzij Sivec, kmet na Stranicah.

V kranjskem okraju

bo kandidiral na listi dr. Vladimirja Mačka Tomaž Križnar, kmet iz Okroglega pri Naklem, njegov namestnik je Karol Bajd, delavec iz Stražišča pri Kranju.

V krškem okraju

bo kandidiral na listi dr. Vladimirja Mačka geometer Milan Mravlje iz Ljubljane, njegov namestnik pa je Ivan Polovič iz Kostanjevice.

V Laškem

bo kandidiral na listi dr. Vladimirja Mačka zastopnik delavstva Petijan Jože iz Maribora.

V Litiji

bosta kandidirala na listi dr. Vladimirja Mačka zastopnik delavstva Jurij Arh iz Zagorja ter namestnik Strman Jože iz Šmartnega pri Litiji.

V ljubljanskem okraju

bo kandidiral na listi dr. Vladimirja Mačka kmet Franc Skuhala iz Križevcev.

Novo mesto

Na listi dr. Vladimirja Mačka bo kandidiral Hrovat Ivan, kmet iz Zgradea.

V Prevaljah

bo kandidiral na listi dr. Vladimirja Mačka urednik »Delavske Politike« Viktor Eržen iz Maribora.

V pljujskem okraju

bo kandidiral na listi dr. Vladimirja Mačka kmet Kolarič Anton iz Središča.

V radovljiškem okraju

bo kandidiral na listi dr. Vladimirja Mačka župan z Lesca Pavel Olip, njegov namestnik pa je Čelešnik Ivan, glavni obratni delavski zaupnik KID na Jesenicah.

Slovenj Gradec

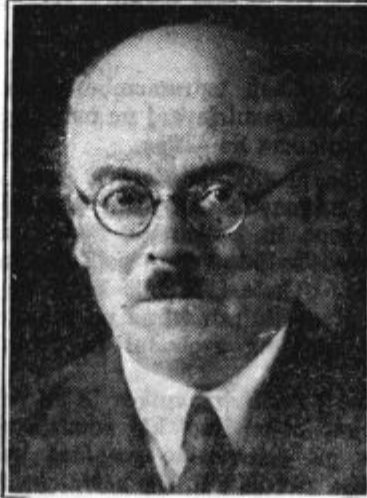
Na listi dr. Vladimirja Mačka bo kandidiral trafikant iz Slovenj Gradca Albert Puncer.

Po vseh ostalih okrajih bodo kandidati in njihovi namestniki na listi dr. Vladimirja Mačka postavljeni v teku tega tedna. Celotna državna kandidatna lista mora biti vložena pri kasacijskem sodišču v Beogradu najkasneje do 26. novembra.

Dr. Spaho o odgovornosti za nasilja

Kakor »Slovenec« poroča, se je dr. Spaho dotaknil na sarajevskem shodu tudi načina sedanjih volitev in rekel:

»Z nekih strani nam ugovarjajo, da ni dosti svobode, in nekateri bi še radi rekli, da se bodo volitve izvajale pod nasiljem. Mi smo tu imeli dva sestanka, opozicionalne stranke pa so jih imele do 20, pa jih niče ni motil. Neki opozicionalni govornik dr. Milan Jokić je dejal: 'Če bo v Bosni nasilje, bo zanj odgovoren dr. Spaho.' Toda zakaj dr. Spaho, ne pa Bogoljub Kujundžić, saj je tudi on iz tega kraja! — O dr. Mačku pa

Umrlí vseučiliški profesor inž. Ciril Žnidaršič, priznan teh. strokovnjak, ki si je pridobil s svojim znanstvenim delom neveljivih zaslug pri regulaciji Ljubljane in ljubljanskega barja

je dejal: 'Tu bom napravil častno izjemo in moram javno priznati, da ima pristaše, dočim Boško Jevtić, Miša Trifunović in tovariši nimajo nobene.' Ob koncu je dr. Spaho navzočnim še dejal, naj se ne boje za izid volitev, ker je 'naša zmaga gotova, pa ne zato, ker smo na vladi, ampak za to, ker smo ljudstvu dali mir, delo in kruh.'

Število volivcev

Nasproti zadnjim volitvam bo število volivcev letos precej večje. Leta 1935. je bilo 3.914.945 volivcev. Od teh jih je volilo 2.881.948 ali 75,6 odstotka. Sedaj je pričakovati, da se bo število volivcev dvignilo najmanj na 4.200.000. V poedinih banovinah so bili volilci l. 1935. razdeljeni takole: Savska banovina 779.265, Dunavska banovina 702.178, Vardarska banovina 431.164, Drinska banovina 410.882, Moravska banovina 406.658, Dravska banovina 315.317, Primorska banovina 269.372, Zetska banovina 247 tisoč 877, Beograd, Zemun in Pančevo 75.250.

Za bližnje volitve za sedaj še ni objavljene statistike po posameznih banovinah. Vsekakor pa volitve razgibljejo milijonske množice, kar dokazuje, da je narod zaveden in se vnelo poslužuje svojih pravic.

Naša trgovina z Nemčijo

Na zasedanju jugoslovansko-nemškega odbora je prišlo do sporazuma glede spremembe strukture našega izvoza v Nemčijo. V bodoče se zmanjša odstotna kvota za industrijske surovine (rude, kovine, volna itd.) od 39 na 29 odstotkov vsega našega izvoza v Nemčijo. Prav tako se zniža izvozna kvota za les od sedanjih 11 na 9 odstotkov našega izvoza. Na drugi strani pa se poveča odstotna kvota za izvoz naših agrarnih proizvodov od 50 na 62 odstotkov, in sicer tako, da odpade od teh 62 odstotkov polovica na žito, sadje in poljske pridelke druga polovica pa na živino in živalske proizvode.

Na dunajski trg bomo v bodoče izvažali vsak teden 3000 prešičev, na ostale nemške trge pa v zadnjem četrtletju 30.000 prešičev, in sicer 15.000 živih in 15.000 zaklanih. Nadalje bomo do konca leta izvozili 1000 glav govedi, 100 vagonov perutnine in 100 vagonov masti. Kontingent za jajca je za letošnje leto izrabljen. Do konca leta bomo še izvozili 20.000 vagonov pšenice in 10.000 vagonov koruze.

Kaj pravijo

Mariborska »Edinost« razpravlja v letošnji 39. številki o vprašanju naše mladine, o njeni usmerjenosti, tegobah, vrlinah in pravicah ter izvaja med drugim tudi tele misli:

»Vprašanju mladine bi morali vsekako posvetiti več pozornosti. Ona bo vendar prevzela nekoč naše poslanstvo. Ona bo vodila usodo svoje domovine, zato ji dajmo pravico do življenjskega obstoja, kakor so ga dali nam naši predniki. Mladina mora biti narodno zavedna na višku, kajti le tedaj bo lahko čuvala in očevala sadove našega pet stoletnega trpljenja ter ga izročila neokrnjenega kesnejšim pokoljenjem.

V zadnji številki razpravlja »Učiteljski tovariš« v članku »Ob otvoritvi novih šol« o splošnih vprašanih narodne prosvete in ugotavlja med drugim tudi tole:

»Razvoj časa, zlasti pa gospodarska nujnost zadnjih desetletij je prepričala še zadnjega zakrknjenega starokopitneža, da se nepismeno ljudstvo dandanes ne more več uspešno boriti za svoj obstanek ter da mora neizobražen narod služiti kvečjemu kot gnoj za kulturo in blagostanje tujih gospodarjev.«

»Delavska Politika« razpravlja pred kratkim o vprašanju javnih del in pravi:

»Problem javnih del je treba razumeti. Brez razumevanja tega problema in uvaževanja potrebnih načel pri izvajanju javnih del so besede o njih koristi le prazna fraza, ki jo tolikokrat slišimo.«

Tuji in „tuji“ kapital

Medtem ko nas marsikateri tuj kapital v resnici izžema, moramo resnici na ljubo povedati, da češki kapital stori mnogo dobrega. Če že govorimo o prijateljstvu med nami in Čehi (— in to nikakor niso prazne besede —), potem ne moremo češkega kapitala metati v isti koš z onim, ki nam je v resnici tuj in nas zaslužuje.

Pred nedavnim smo v zaglavju »Kaj pravijo«, v katerem prinašamo citate iz drugih listov, objavili tudi citat iz ljubljanske »Slovenije«, ki je deloma naperjen proti češkemu kapitalu in posebej proti »Slaviji«. S tem seveda še ni rečeno, da bi mi z izvajanji »Slovenije« v celoti soglašali. Saj smo to poglavje uvedli v prvi vrsti z ozirom na tiste čitatelje, ki nimajo prilike in morda tudi ne časa, da bi čitali druge liste, a vendar žele vedeti tudi mnenja drugega tiska.

Atentat v Parizu

Zidovski nemški emigrant, 17letni Herschel Grinspan iz Hanovra, je 7. t. m. prišel v nemško poslaništvo v Parizu in izjavil, da mora govoriti s tajnikom. Sprejel ga je tretji tajnik nemškega poslaništva Rath. Kmalu je nastal v sobi prepir in sta počila dva strela. Atentator je tajnika zadel z enim strelom v spodnji del telesa, z drugim pa v prsa.

Atentator je izjavil, da je izvršil svoje dejanje iz maščevanja za poljske Žide, ki so bili izgnani iz Nemčije. Izročili so ga sodišču, tajnika Ratha pa so takoj prepeljali na kliniko, kjer so ga takoj operirali.

Kaj se godi po svetu

Srednjeevropsko vprašanje

je bilo ta teden v ospredju. Dne 2. novembra je razsodišna komisija, obstoječa iz zunanjih ministrov Italije, Nemčije, Češkoslovaške in Madžarske, ki se je sestala na Dunaju, da izreče razsodbo v češkoslovaško-madžarskem sporu, izdala svoj odlok. Po tem odloku, oziroma tej novi razmejitvi sta Slovaška in Podkarpatska Rusija skoraj razpolovljeni in so Madžari dobili precej več kakor so sami pričakovali.

Južno od Bratislave teče sedaj meja ob železniški progi Bratislava—Novi Zamki do Šale, ki pripade Madžarski, od tu zavije proti severovzhodu, tako da teče južno od Nitre, kjer seka železniško progo severno od Vrable in gre dalje v severovzhodni smeri nad Levicami, ki prav

Italijanski zunanji minister grof Ciano, ki je pomagal razsojati na dunajski konferenci o usodi Slovaške in Podkarpatske Rusije.

tako pripadejo Madžarski. Odtod gre meja nekako 30 do 50 km severozapadno od dosedanje madžarske meje po pobočju slovaške Krušne gore, tako, da pripadejo Madžarski mesta Lučenec, Rimska Sobota, Jelšava in Rožnava. Tu krene meja v vzhodni smeri severno od Košic, ki pripadejo Madžarski.

Pri Košicah zavije meja ostro proti jugovzhodu in pride pri Slovenskem Novem mestu na dosedanjo državno mejo. Potem zavije zopet proti severovzhodu in gre tik za Užhorodom, ki ga je arbitražna komisija prisodila Madžarski.

Ob pobočju Vihorlata gre meja v ravni smeri proti jugovzhodu tako, da seka železniško progo severno od Mukačeva, ki pripade Madžarski. Od Mukačeva gre meja proti jugu do državne meje tik nad rumunsko obmejno postajo Halmej, vendar pa tako, da ostane Sevliuš Češkoslovaški.

Nova meja seka na 17 krajih železniške proge, tako da Praga nima sedaj nobene neposredne železniške zveze s Podkarpatsko Rusijo.

Zopet barantajo

Evropska konsolidacija pravijo temu, o čemer bodo francoski in angleški državniki v kratkem razpravljali v Parizu. Zaradi čisto novega položaja, ki je v zadnjih mesecih nastal v Evropi, je treba marsikaj spremeniti in postaviti na glavo veliko tega, za kar se je svet doslej boril.

Zapad sluti, kaj lahko prinese bodočnost, in hoče zato vse izgladiti in izravnati ter sebi zavarovati ledja in hrbet. Zato bodo po dosedanjih poročilih državniki razpravljali v glavnem o teh vprašanjih:

1. Pakt štirih velesil za omejitve mednarodnega oboroževanja in za zagotovitev varnosti vsake posamezne izmed njih. 2. Bodoči odnosi med Anglijo in Francijo na eni ter Nemčijo in Italijo na drugi strani. 3. Kolonije. 4. Državljanška vojna v Španiji, vprašanje vojaških pravic, ki naj se priznajo Francovemu režimu, in ure-

ditev splošnih sredozemskih vprašanj. 5. Pakt štirih velesil in Društva narodov. 6. Vprašanje francoskih zveznih pogodb s Poljsko, Rusijo in Romunijo. 7. Bodočnost Češkoslovaške in jamstva za njene meje. 8. Določitev območja, v čigar okviru bosta Francija in Anglija dopustili Nemčiji izvedbo in uresničenje njenih načrtov za ekspanzijo proti vzhodu. 9. Nadaljno vojaško sodelovanje med Anglijo in Francijo. 10. Mednarodna in finančna vprašanja.

Pomirjenje Evrope

Po mariborski »Delavski Politiki« 3. t. m. posnemamo tale zanimiva izvajanja:

»Komaj so pa izvršili prvo operacijo s Češkoslovaško, že je izjavljala nemški kancler, da Angliji ne zaupa in angleški predsednik vlade pa, da se bo Anglija še bolj oboroževala. Čudno je to pomirjenje, kaj?

Tak je položaj.

Nemčija se boji izpremembe vlade v Angliji, ki bi takih pomirjevanj ne marala. Pa tudi Franciji popolnoma ne zaupa.

Kriva pa je srednja Evropa sama, ker ni že zdavnaj ustanovila najboljših odnošajev med srednjo Evropo in Balkanom. Sodelovanje teh držav bi predstavljalo veliko politično in gospodarsko moč, v kateri bi bile politične intrige nemogoče. Konsolidirati bi se pa morale te države tudi same na svobodni in demokratični podlagi.

Direktorij štirih državnikov bi bil potem nepotreben, ker bi ne imel kaj pomirjevati.

Trpke, pa vsestransko resnične besede, o katerih velja razmišljati. Že neštetokrat smo v »Kmetem listu« naglaševali pomen in važnost resnično demokratskega sporazuma v mednarodnem in v domačem življenju, na političnem in zlasti tudi na gospodarskem polju. Tudi danes ponavljamo, da je to ideal vsake resnične kmetijske politike. Zato želimo domovini in Evropi, da bi ta kmetijski ideal kmalu uresničil in dosegli. To bi res pomenilo mir, ki bi bil blagoslov za ves svet.

Češkoslovaški zunanji minister dr. Chvalkovsky, ki ga je usoda izbrala, da je moral vzeti na znanje odlok, ki je odcepil od republike okrog milijon duš.

Vojne se vse boji

Kako grozo čuti danes svet pred vojno, je razvidno iz besedi uglednega francoskega javnega delavca Julesa Romainea, ki pravi med drugim:

»Ne preklinjamo brez vzroka vselej znova strahot svetovne vojne. Hvaležni smo odločnim možem, ki se v Monakovem niso bali odgovornosti, da s tem ohranijo mir vsemu kulturnemu svetu. Motijo se namreč oni, ki mislijo, da bi Francija več dosegla in ne bi prišlo do vojne, tudi če bi bila bolj nepopustljiva. Brez močnega

letalstva se takega stališča ni dalo zavzeti. Motijo pa se tudi oni, ki mislijo, da se dajo z diktaturo zopet popraviti vse slabosti kot s čarobnim prstanom. Tak poizkus bi bil bolj podoben zadnji poživiljajoči morfijski injekciji pri umirajočem. Vendar pa bo dobra vlada gotovo marsikomu odpomogla.«

Vsekakor je zanimiva in značilna tudi pripomba o pomembnosti in vrednosti diktature.

Židje smejo v kolonije

Medtem ko so nekateri glasovi zatrjevali, da nemška vlada ne dovoljuje židovskim emigrantom naseljevanja v bivših nemških kolonijah, drugi to odločno zanikujejo.

Nemško propagandno ministrstvo je namreč sporočilo, da o takih ukrepih ničesar ne ve.

Nemški zunanji minister v. Ribbentrop je kot član dunajske konference podpiral italijansko stališče v korist Madžarske.

Židovskim skupinam, ki so želele oditi v jugozahodno Afriko, niso bili odvzeti potni listi in jim je torej bila dana možnost, da se naselijo v bivši nemški koloniji.

Jzvoz naše živine

Že od konca prejšnjega meseca je naš izvoz živine v Češkoslovaško navezan edino na pot preko Romunije, kjer pa traja prevoz 4 dni dalj nego preko Madarske in so vrhu tega prevozniki stroški za 2000 din dražji. Transitni promet preko Madžarske po Dunavu je sicer zopet odprt, železniški promet na madžarsko-češkoslovaški meji pa še vedno ni vzpostavljen. Iz Beograda sedaj poročajo, da je dosežen sporazum med našo, nemško in češkoslovaško železniško upravo, po katerem bomo od 1. novembra izvažali našo živino v Češkoslovaško preko Nemčije, odnosno preko Maribora skozi Avstrijo. Ta prevoz bo sicer tudi dražji, vendar bo trajal le dva dni več, nego preko Madžarske.

Uradni tečaj tujega denarja za november

Minister za finance je določil za mesec november naslednje uradne tečaje: 1 napoleon 298'50 din, 1 zlata turška lira 339'70 din, 1 angleški funt 238, 1 ameriški dolar 43'75, 1 kanadski dolar 43'55, 1 nemška marka 14'50, 1 poljski zlot 8'25, 1 belga 7'40, 1 penga 8'65, 1 braziljski milrajs 2'50 1 egiptski funt 239, 1 palestinski funt 237, 1 urugvajski pezos 15'50, 1 argentinski pezos 10'90, 1 čilski pezos 1'20, 1 turška papirnata lira 34'70, 100 albanskih frankov 1470, 100 francoskih frankov 130, 100 švicarskih frankov 1000, 100 italijanskih lir 230, 100 holandskih goldinarjev 2365, 100 bolgarskih levov 44'50, 100 rumunskih lejev 32, 100 danskih kron 940, 100 švedskih kron 1076'50, 100 norveških kron 1057, 100 španskih pezet 150, 100 grških drahem 39, 100 češkoslovaških kron 150, 100 finskih mark 92'50, 100 letonskih látov 780, 100 iranskih (perzijskih) rialov 100.

Mladina na vasi

Kmeška mladina v združnem pokretu

Kapitalistično gospodarstvo se nahaja v razvalinah. (Kapitaliste imenujemo ljudi, ki imajo zbrano veliko bogastvo.) Novi čas zahteva novih ljudi in novega dela v gospodarskem napredku vseh stanov človeške grube. Iz dneva v dan široki narodni sloji izgubljajo na svojem premoženju, kmeška zemlja prihaja v last onih ljudi, ki zemlje sploh ne poznajo in je nikdar ne obdelujejo. V širokih množicah se širi siromaštvo, na drugi strani pa ni mej v zbiranju ogromnih bogastev. Zadnji je torej čas, da rešimo samega sebe in v polni meri spoznamo moč združne ideje, ki bo v prihodnjem času edina naša rešiteljica. Starejši ljudje so sicer doživeli marsikaj grenkega na račun združništva ravno zaradi tega ker združne ideje niso poznali in so jo pustili izkoriščati raznim plačancem in takšnim ljudem, ki so imeli edini cilj: Združništvu škodovati! Nekaj je kriva tudi pomanjkljivost v izobrazbi, ki ni dopuščala, da bi naš človek združnim nalogam bil kos in da bi združno idejo popolnoma razumel. Kolikokrat ni bilo drugih ljudi v zadrugi kot izkoriščevalci, ki so videli samo svoj žep, so za svoj žep delali dokler ni bila zadruga uničena.

Mi mladi takšnih krivic do samega sebe ne smemo več dopustiti. Potom izobrazbe moramo doumeti moč in vrednost združne ideje, ki nam bo v prihodnosti krepka voditeljica. Nikdo menda ne želi biti v 20. stoletju suženj na lastni zemlji. V tem smu menda vsi edini! Sledi torej, da združno idejo zgrabimo na pravem koncu in jo postavimo v službo naroda.

Vse gospodarsko delovanje kmetovalca, obrtnika, skratka vsakega delavca, ki z lastnim delom pomaga ustvarjati narodno bogastvo,

mora iti skozi ogrodje združništva ker bo samo potom združništva zasigurano človeku svobodno in dostojno življenje.

Tega torej ne smemo dopustiti! Poedinec ne more zoper organizirani kapital ničesar, moramo se torej združiti v močan združni pokret, ki bo prinesel vsej skupnosti vse tisto kar je danes samo želja. Bodoče naše delo v združnem pokretu ne bo samo v majhnih skromnih zadrugah, ampak bomo vse naše pridelke vnovčevali in v združni industriji predelovali s pomočjo krepke združne ideje. Tisti višek pri predelavi in sploh zaslužek v predelavi mora iti v korist našega delavca, ki bo na ta način pomagal dvigati in večati narodno premoženje. Dosedaj smo vse naše pridelke prodajali v surovem stanju za skromno ceno, ki pa ni plačala niti dela; industrijske produkte pa smo za drag denar kupovali nazaj in s tem naravnost samemu sebi kradli narodno premoženje. Da se v prihodnje to ne bo zgodilo, da bo vsaj večina truda naših žuljev ostala na domačih tleh, moramo mogočno dvigniti združno mavrično zastavo in združništvo popolnoma pomladiti! Združno idejo mora naš mladi pokret postaviti na krepko podlago, ki mora biti del duše vsakega fanta in dekleta, vsakega zadrugarja! Pojdite torej tovariši in gradite ter spoznavajte kam vodi najkrepkejša pot, kajti čas ne bo vprašal za našo dobro voljo! Skrbite tovariši in tovarišice, da rušilce združne ideje iztrebite iz svoje sredine! V vsako zadrugo naj gre naša mlada moč in kadar bomo združeni, takrat bo lahko postaviti v življenje vse tiste ideje, ki so danes želja! To mora biti kmalu.

ki naj prinese popolno preroditev vsega našega podeželja. Naša mladina se zaveda, da z velikimi koraki hiti čas naprej in mi nikakor nečemo biti zadnji. Tudi mi bomo na prihodnji seji sestavili društveni minimalni načrt in vzklikamo: Z delom k zmagi!

Mlatič

Kmetje in kmetice, kmetki fantje in vi draga kmeška dekleta — ne jezite in ne kačite se name, če sem se prejšnji teden tako na tiho, skoraj bi rekel po francosko umaknil v svoj tihi zimski brlog. Stori sem to dragi moji v trdni veri in prepričanju, da delam dobro za blagor miru na vasi.

Domači dogodki

× V Radečah je pogorelo gospodarsko poslopje papirniškega delavca in posestnika Ferdinanda Kmetiča. Poslopje, polno sena in stelje je pogorelo do tal. Skoda je velika.

× V St. Vidu pri Ljubljani sta trčila skupaj z vso silo dva tramvajska voza, polna dijakov. Sprevodnik Gros si je pri nesreči zlomil desno roko nad komolecem, voznik Franc Rupert pa ima zlomljenih več reber. Laže sta ranjena tudi dva dijaka.

× Na Lovčenu se je po nekaj dneh deževja in toplaga južnega vetra temperatura kar preko noči znižala in vrhove Lovčena je pokrila sneg. Snega je precej, promet med Boko Kotorsko in Cetinjem pa še ni oviran.

× V občini Tiješno so vlomilci v eni sami noči vlomili v štiri cerkve. Iz dveh so odnesli precej plena. Ravno tako so bili izvršeni vlomi tudi v cerkve v Murteru in Cetini, kjer so vlomilci pobrali vso zlatino in srebrnino ter odnesli tudi mašne plašče in prte. Kakor vse kaže, je na delu dobro organizirana vlomilska družba.

× V primorskem banovtini bo kmalu končano važno delo, ki bo pridobilo nad 3.400 ha rodovitnega zemljišča. Dovršen bo tunel, ki veže Vrgorsko in Bačinsko jezero. Veliko močvirno področje bo na ta način izsušeno in že pri prvi žetvi se bodo izplačali vsi stroški graditve tunela. Načrti za vsa ta dela so bili predlagani že leta 1886., a šele nekaj mesecev pred svetovno vojno je avstrijska uprava razpisala licitacijo za gradbo tunela. Vojna je vse prekinila in načrti so spet obležali v arhivih do leta 1921., ko se je pokrajinska uprava za Dalmacijo zavzela za rešitev važnega problema. Takrat je bila ustanovljena tudi vodna zadruga, ki je prva dela opravila sama. Sredstva so bila izčrpana in šele leta 1937. je banska uprava začela graditi tunel, ki bo zdaj dovršen. Stroški znašajo 6 milijonov din.

× V trboveljskem rudniku je v tako zvanem Savskem polju nastala požarna nezgoda, ki je povzročila veliko gmotno škodo. Vnel se je 160 m dolg gumijasti trak, po katerem tu odvažajo premog. Delavstvo se je pravočasno rešilo, gmotna škoda pa znaša več sto tisoč dinarjev.

× Zanimiva razprava v Mariboru se je vršila pred malim kazenskim senatom, kjer se je zagovarjal 83letnj berač Anton Kocbek iz Lednika. Obtožen je bil, ker je 20. sept. t. l. zanetil ogenj v leseni uti posestnika Škergeta v Ledniku. Pri zaslišanju je starček priznal, da je storil to zaradi tega, ker je Škergetova žena nahujskala nanj psa, ko je hotel pobrati nekaj češenj. Kocbek je bil obsojen na šest mesecev strogega zapora. Po prestani kazni pojde v hiralnico.

× V Dugišesi je pogorela tekstilna tovarna. Ogenj je bržkone zaradi kratkega stika nastal v skladišču bombaža. Ogenj je popolnoma uničil 40 vagonov angleškega, ameriškega in indijskega bombaža, kakih 5 vagonov sestavnih delov za zaboje, 6 vagonov cementa, vagon neugašenega apna in veliko raznega drugega materiala. Škoda znaša do 6 milijonov dinarjev.

Ormož

Redna seja Pododbora Zveze kmetijskih fantov in deklet za ptujsko okrožje se vrši v nedeljo dne 13. novembra ob 8. uri zjutraj v lovski sobi gostilne J. Skorčič v Ormožu. Radi obsežnega dnevnega reda predvsem delovnega načrta in drugih nujnih tekočih zadev, prosim polnoštevilno udeležbo vseh tovarišev in tovarišic odbornikov od vseh društev.

Joško Tomažič l. r., predsednik.

Bohinjska Češnjica

Naše društvo kmetijskih fantov in deklet je priredilo v nedeljo, dne 16. oktobra t. l. lepo uspeli izlet v Kranj. Spotoma smo se oglasili pri tov. društvu v Vogljah, ki so nas pristržno sprejeli in občudovali našo enotnost, samozavest in disciplino. Izleta se je udeležilo 33 članov in članic, ki so se krepke volje vrnili v svoje domove. Za razvedrilom prihaja spet krepko zimsko delo, na prihodnji seji bomo sestavili minimalni društveni načrt. Naše delo je trdo ali uspešno.

Srednja vas

Pri nas se je pojavila želja, da ustanovimo svojo mladinsko organizacijo »Društvo kmetijskih fantov in deklet. Dosedaj se je prijavilo 20 fantov in deklet; naša edina želja je, da bi kmalu zadihali v svoji organizaciji, ki bi jo sami vodili.

VELIKA
BLASNIKOVA
PRATIKA
je izšla
1939

Bohinjska Bistrica

Med našo kmeško mladino se je pojavila želja, da ustanovimo »Društvo kmetijskih fantov in deklet. Zapršili smo Zvezo radi navodil in organizacije društva in upamo, da naš trud ne bo zastonj. O uspehu bomo poročali.

Št. Janž

V nedeljo je imelo naše društvo redno sejo radi sestave minimalnega društvenega načrta. Sklenili smo, ga ta načrt res v celoti izvedemo, da z delom dosežemo vse tisto kar je tako iskrena naša želja. V zimski sezoni bomo skušali izvesti debatne večere po načrtih tovariša Nemca, ki so po zadnjih izkušnjah res vodilna sila za dvig kmeške prosvete.

Adrijanci

Naša pravila za ustanovitev »Društva kmetijskih fantov in deklet so potrjena. V tej naši lepi gorički deželi ob skrajni severni meji se začnjenja s tem novo življenje. Pristopamo k delu,

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA
MERKUR

LJUBLJANA, Gregorčičeva ul. 23
TELEFON ŠTEV. 25-52

× V sarajevski bolnici so odkrili čudno tatvino. Pred tremi meseci je umrl v bolnici Karlo Vogel. Mrliču je bil snet s prsta okrog 10.000 din vreden prstan. Oblasti so takoj uvedle preiskavo, toda tatu niso mogle izslediti. Sum je padel na nekoga, ki je Voglu med boleznijo stregel. Te dni pa je prinesla bolničarka Klajić ukradeni prstan v zastavljalnico in tam ga je lastnik prodal nekemu zlatarju za 4000 din. Zlatar se je bil pa pozneje spomnil, da je bil prstan ukraden v bolnici in je obvestil oblasti. Bolničarko so aretirali.

× V Radečah je brezobziren kolesar povozil 55letno Jožefo Koleča, ko se je vračala po prvi maši domov. Podrl jo je s tako silo, da je kmalu po prevozu domov izdihnila.

× V Mariboru se je pred kratkim na desnem bregu Drave pod moško kaznilnico ustrelil v srce 16letni Milan Pihel v Pobrežja. — Na dvorišču neke hiše v Delavski ulici pa se je obesil 56letni delavec Peter Kramberger. Kaj je gnalo oba nesrečnega v smrt, ni znano.

× Pri vasi Ravna se je na cesti Križevci—Zagreb pripetila huda avtomobilska nesreča. Velika limuzina križevskega hotelirja Slavka Baneka je zavozila v kočijo veleposestva grško-katoliške škofije, v kateri so sedeli štirje potniki. Avtomobil se je ves razbil. Na motorju je obvisela konjeva glava s prednjimi nogami, konjev trup je pa nabodlo na razbito karoserijo. Drugemu konju je odtrgalo obe sprednji nogi. V kočiji sedeči potniki so ležali ob cesti vsi oblit s krvjo. Šofer Galič je bil takoj mrtev. Nesrečo je zakrivila gosta megla in kočijaževa ne previdnost.

× V Mariboru se je pri premikanju vagonov na glavnem kolodvoru smrtno ponesrečil premikač Jožef Horvat iz Murske Sobote. Svetilka na kretnici ga je udarila v prsi, nakar je omahnil pod kolesje vagona, ki ga je tako strlo, da je bil takoj mrtev.

× Vodnikova družba bo letos izdala povest »Večne vezi« izpod peresa znanega slovenskega pisatelja dr. I. Šorlija. V tej svoji najnovejši povesti je zajel pisatelj problem slovenskega vojnega begunca. Podal nam je živo sliko beguncev-Slovencev, ki so leta 1918. s težkim srcem zapustili svojo rodno zemljo ter bežali... Mnogo družin se je ločilo. Toda čas leči vse rane — na koncu povesti doživimo spravo in mir v srečnem družinskem življenju. Povest je pisana izredno spretno in zajemljivo. Vodnikova družba prav vljudno vabi v svoj krog vse. Prijave sprejemajo poverjeniki in gruzbena pisarna v Ljubljani, Knaflijeva ulica 5. Članarina znaša 20 din; za ta mal denar dobite štiri knjige, med njimi Vodnikovo pratiko.

× Na Viču je vlak ubil železniškega zvaničnika Ivana Makovca, ko je nadzoroval delo na progi. Stroj je zadel Makovca naravnost v čelo s tako silo, da je ranjenec že četrte ure po prevozu v ljubljansko bolnico izdihnil.

× V Žirovnici je vstopil v vlak proti Jesenicam mesto v onega proti Ljubljani 22letni mladenič Torkar iz Lesca. Ko je opazil pomoto, je skočil iz drvečega vlaka in padel naravnost pod kolesa lokomotive, ki so ga prerezala popolnoma na dvoje, da je bil v nekaj trenutkih mrtev. Truplo so prepeljali v domači kraj.

× V Mošarjih blizu Novega Sada je ekonom Živojin Tubić z lovsko puško ustrelil nadzornika kanalov vodne zadruga Stevana Cigoševića. Tubić je Cigoševića osumljal, da mu zapeljuje ženo, in je storil strašno dejanje samo iz ljubosumja. Po zločinu se je javil orožnikom s pripombo, da se svojega dejanja nič ne kesa.

× V Srednji Dobrni pri Užiški Požegi se je odigrala zvečer rodbinska tragedija. Gvozdenja Krsmanović je ubila svojega moža Jakoba. Zakonca sta se že dolgo prepirala in večkrat tudi stepla. Mož je bil pijanec in kadar se ga je preveč nalezelo, je pretepal ženo. V torek je našla žena pijanega v krčmi brez beliča v žepu. Zapodila ga je domov, mož pa s tem ni bil zadovoljen, in se je ženi uprl. Žena je imela v roki kopačo, s katero ga je udarila večkrat po glavi tako močno, da je izdihnil.

× V Banjiluki je stekel železniški uradnik Hilmija Palisbanović in potem je v bolnici v silnih mukah izdihnil. Nedavno se je vrnil od vojakov. Pred 46 dnevi ga je ugriznil stekel pes in takoj se je obrnil na zdravnike, ki so mu dali injekcije proti steklini. V četrtek je prišel, da bi dobil zadnjo injekcijo, toda zdravniki so opazili na njem znake stekline. Takoj so ga poslali v bolnico, da bi mu rešili življenje. Toda steklina je bila že v zadnjem štadiju in vsaka pomoč je bila zaman.

× Ves protestantski svet je proslavil v ponedeljek 31. oktobra 421letnico Luthrove reformacije. Tudi v Jugoslaviji so bile v vseh protestantskih cerkvah svečane službe božje in druge verske prireditve.

Stanko Vrbanjak:

Za divjimi lovci

Prekoračili smo brv. Pogledali smo po desni jasi, a nismo videli nikogar.

— Zdi se mi, da voham dim, — mi je rekel Ciril.

— Tudi meni! — sem rekel jaz.

V tem trenutku sem slišal, da je počila na levi jasi trhla vejica. Naglo sem potegnil tovariša za grmovje in jima šepnil:

— Nekdo pride po levi jasi.

Nisem se motil. Po jasi je prihajal nekdo bos in je imel sekiro na rami. Ko je prišel bliže, smo spoznali, da je bil cigan. Krenil je pred nami na desno preko brvi. Nas ni videl. Komaj pa je prišel čez brv, je nekdo nad njim zaklical:

— Stoj, ali te ustrelim! Jaz sem župan iz Močvirja in hočem namreč spraviti nocoj vse divje lovce v kozji rog. Kdor se mi postavi po robu, bo brez usmiljenja ustreljen...

— Pa nima niti enega naboja —, sem šepnil jaz tovarišema.

— ... Kje so moji tovariši? Ti si jih gotovo videl!

Tedaj je šele prišel cigan do besede:

— Gospod, nimam puške in nisem nikogar videl.

— Pa sem jih jaz videl, ko sem bil še na spodnjem koncu, da so zavili tu notri, namreč. Kaj imaš pa to?

— Sekiro, gospod!

— Greš krasit drva namreč?

— Ne kradem, gospod.

— Kod so šli oni tam preko, desno ali levo?

— Ne vem, gospod.

— Ti, cigo, si cepec namreč. — In stopil je na brv.

Gospod župan je bil težek mož. Brv se je nevarno šibila in gugala. Ograja za desno roko je bila že stara in preperela. Človek, ki je hotel čez to brv, je moral biti vsaj malo več v držanju ravnotežja in to gospod župan menda ni bil, ker se je krepko oprjel na ograje, ki je bila menda tu samo radi lepšega. Do sredine brvi je še šlo dobro, tu pa se je gospod župan menda preveč

zanesel na ograjo, ali se mu je v glavi zvrtele; čuli smo samo rezek pok in nato štrbunk v vodo.

K sreči smo bili samo deset korakov proč od kraja nesreče in seveda takoj pri roki za pomoč gospodu županu. Z združenimi močmi smo ga izvlekli iz potoka in ga postavili spet na noge.

— Kaj za boga iščete tod okoli, gospod župan, saj ste vendar rekli malo prej, da greste domov, — sem mu rekel jaz.

— Eh, veste gospodje namreč, svojo ženo sem srečal spodaj pod hišo, kjer me je iskala, ker me baje ni bilo predolgo domov.

— Pojdite sedaj domov, saj vidite, da ste premočeni do kože. Mrzlo je, lahko se še prehladite. Kje pa imate puško?

— Tamle namreč! — In pokazal je proti brvi.

Stopil sem, da jo poiščem v težki slutnji, da najbrž puške ne bom našel v popolnem redu. In res, našel sem jo, toda joj, kopito je bilo odlomljeno. Pokazal sem jo gospodu županu.

— Zlomljena je in petelini so šli rakom žvižgat, sreča, da se še vi niste poškodovali ali celo ustrelili!

— Ni bilo nabojev notri namreč, ker nimam več nobenega. Kar se puške tiče, je pač tako: nesreča nikdar ne počiva, puškar bo to vse popravil, kar se pa tiče mojih starih kosti, izjavljam namreč, da so trdne kot jeklo. Jaz sem star vojak, ki vihti še vedno svojo sabljo, čeravno je že zlomljena. Domov pa ne grem, ker vem, da me čaka jok in stok za izgubljeni purmani. Tega javkanja sem se namreč že naveličal...

Naenkrat pa se je obrnil naravnost proti meni in se skušal tiho preriti skozi grmičje in vejevje. Prijel je puško za cevi in jo porival naprej skozi. Spoznal sem ga. Bil je Vinko, moj najhujši nasprotnik, kar se lova tiče, ker je bil najnevarnejši lovski tat, kar sem jih kdaj vobče poznal. Bil je že večkrat kaznovan radi nedovoljenega nošenja orožja in lovske tatvine, skratka bil je nevaren človek, zmožen vsakega zločina, znan tudi kot ponočnjak in pretepač in junak noža.

Prijel sem za puško ter mu jo iztrgal iz rok ter si jo vrgel za hrbet.

Osupel je obstal sredi grmičja. Uporabil

sem to priliko ter ga z vso silo treščil s pestjo po glavi, da je padel po tleh kakor vreča vznak.

Ker sem že vedel, da bo prvo njegovo napad z nožem, sem hitro skočil k njemu, mu ga odvzel ter vrgel daleč v grmovje.

Kmalu je prišel k zavesti, debelo pogledal okoli in ko je opazil mene, vstal in segel v žep, najbrž po nož in ker ni imel ne enega ne drugega, me je robato vprašal:

— Ti tu?

— Kakor vidiš!

— Kje je moja puška?

— Ne vem!

— In nož?

— Ne vem!

— Izdajalec!

— Lopov!

— Daj mi puško nazaj ali te ubijem!

— Napravi samo korak, pa je po tebi!

— Šleval!

— Strahopetec!

— Zakaj strahopetec?

— Ker si me mislil napasti od zadaj!

— Lažeš!

— In z nožem!

— Ni res!

Zahrbtnož, si ne upaš priznati!

Planil je proti meni in me menda mislil podreti kar z enim udarcem, toda to pot se je močno ukani. Bil sem namreč pripravljen na njegov naskok in sem že prej odložil puško v grmovju. Naglo sem skočil v stran in mu spotoma podstavil nogo, da je padel kakor je bil dolg in širok. Medtem sta prišla tudi moja tovariša. Prvi je bil Ciril.

Vinko, ki je menda videl, da nič ne opravi, je počasi vstal.

Ciril ga je spoznal in mu primazal krepko zaušnico.

— Ti si bil prejle pod mojim oknom in si me opazoval, kaj jaz v sobi delam.

Obstopili smo ga tako, da nam ni mogel tako zlahka uiti.

— Ti si vodja divjih lovcev, kje so pa tvoji prijatelji?

— Nič nevem.

(Dalje prih.)

× Na Javorju pri Jesenicah je 35letni tovarniški delavec Janez Vilman ustrelil svojo izvoljenko, 35letno Marijo Jekovčevu. Svoje dejanje je Vilman izvršil brzkone v trenutku duševne zmedenosti. Z Marijo je imel Vilman že več let razmerje, ki ni ostalo brez posledic. Sicer se je pa Vilman pred leti v tovarni hudo ponesrečil in je bil opečen po vsem telesu. Morda je bila trenutna zmedenost posledica tedanje nesreče.

× V Banjaluki je 28letni Dragoljub Radović ustrelil svojega, 75letnega očeta Savo, ker ga je hotel ta razdediniti. Oče tega sina namreč ni maral in mu je hotel s sekuro zabraniti oranje, sin pa je potegnil samokres in ustrelil očeta, nakar se je sam javil oblastem.

× Na Glincah se je z ogljikom zadušila komaj 31letna delavčeva žena Katarina Čerņičeva. Ko se je vrnil njen mož tisti večer kmalu po 9. uri domov, je našel stanovanje zaklenjeno. Odprl ga je s silo, nakar mu je bušil v nos hud smrad po tlečem oglju. Na postelji je ležala žena že mrtva, umivalnik pa je bil poln še tlečega oglja.

× Na Boču je neznan vlomilec vlomil v restavracijo SPD, ki je ostala nekaj časa brez oskrbnika. Pretaknil je vse, samo v klet se mu ni posrečilo priti. Sumijo, da je kdo iz bližine, ki so mu bile razmere znane.

× V Dolu pri Borovnici se je v hišo posestnika Andreja Turšiča vtihotapil neznan vlomilec in pobral 10.000 din gotovine, usnat suknič, zapestno uro, železno blagajno z različnimi dokumenti in še nekaj drobiža, tako da pomeni ves plen vrednost nad 12.000 dinarjev. Tatvine je osumljen neki mlajši okoličan.

× Pri Budini so našli truplo utopljenca, ki je bil brzkone splavar, vendar doslej še niso mogli ugotoviti njegove istovetnosti.

× Na cesti Sv. Trojica—Sv. Benedikt v Slov. goricah je tovorni avtomobil povozil 33letnega posestnika Jakoba Mlinariča z Loškega vrha pri Sv. Jakobu v Slov. goricah. Preden so prispeli mariborski reševalci, je bil Mlinarič že mrtev.

× V Zorkoveu pri Karlovcu je bil storjen težak zločin. Življenje je izgubila 7letna Ankica Spoljarevič. Deklica se je vračala z vlakom iz šole iz Karlovca in spremljal jo je 5letni bratec Ivan. Na postaji v Zorkoveu je čakal otroka oče. Komaj jo je poljubil, je počilo iz zasede več strelcev. Deklica je bila zadeta v glavo in se je zgrudila mrtva. Ena krogla je zadela njenega očeta v nogo, v roke je bil pa zadet nek železničar. Ko so strelci utihnili, so planili ljudje proti grmovju, od koder je neznanec streljal, toda zločinec je bil že pobegnil.

Včasih tudi prav pridno mečejo karte, doma pa žene skrbno delajo pri domači obrti — tkanju prevlek, predposteljnikov, zaves, preprog in slično. Pri muslimanih dela samo žena, mož sedi v »kafani«. Takšen je red in zakon Mohamedov in nikdo se ne sme zoperstaviti. Sicer tu in tam prodira nova doba, v splošnem pa velja še vedno prav trda stara navada. Mladina več ne uporablja feredže (pokrivalo lica), starke in starejše žene pa ljubosumno in trdovratno nosijo svoje stare noše in pridno uporabljajo feredžo. Opazil sem tudi, da lepe muslimanke niso tako starokopitne in redko katera obesni na lice tisto črno mrežo. Nasprotno, starejše in tako naprej — kaj pridno privezujejo feredžo in skrivajo lica.

Fantje sedaj že v naprej ocenjujejo dekleta. Vsaka, ki nosi feredžo nima veljave pri moškem spolu. Značilno je žensko krilo, ki v hlačasti obliki s številnimi gubami pahlja okrog telesa. Marsikaj se skriva v tej obleki; največ spolnih bolezni je najti ravno pri teh staromiselnih ljudeh. V starokopitnosti se skrivajo pred zdravnikom in tako gnijejo pod okriljem stare navade in družabnim predsodkom.

Največje poslopje v Pevlju je gimnazija, potem bolnišnica, ljudska šola in turške kasarne, ki služijo danes revežem za stanovanje. Med javnimi uradi so: sresko načelstvo, sodišče, davčna uprava, pošta in razna vojna oblastva. V lanskem letu je dobilo Pevlje tudi elektriko kar je povzročilo precej živo nočno življenje, ki se v številnih javnih lokalih v kaj različni luči prikazuje. Hreščeče zveni iz zatohle, z dimom napolnjene »kafane«:

Crven fesič
mamo...
Crven fesič
u dragana,
joj, mamice! —
Dala sam mu
srce svoje...
Mamo, mamice...

Pozna ura skriva za lesenimi mrežami kričave pevce, z njimi vred tudi človeško dostojanstvo. — Zdrznil sem se — misel me je zanesla med te ljudi, mehanično sem rekel: Vod stoj! (Dalje)

Važnejša radio predavanja

od 13. do 20. novembra 1938.

Nedelja, 13. novembra 1938. 17.00: Zakon o pridelku in njegova praktična uporaba.

Ponedeljek, 14. novembra. 18.00: O prebavi. — 18.40: Narodopisne starine v Kamniku.

Torek, 15. novembra. 11.00: Naše oko. — 18.40: Vera — duhovna vrednota.

Sreda, 16. novembra. 18.00: Opazuj in poskušaj. — 18.40: Ob 50letnici delavskega zavarovanja.

Petek, 18. novembra. Potovanje rib. — 18.00: Več spoštovanja! — 19.50: Ob 70letnici dr. Frana Tomiška.

Sobota, 19. novembra. 18.40: Gorjuše in Gorjušci. — 20.00: O zunanji politiki.

Ivan Nemeč:

Sandžak do Pevlja

Tam kjer je nekaj tekla meja med pokojno Avstrijo, Turčijo in Črno goro, tam še danes leži mesto Pevlje. Pot nas pelje do Slavonskega Broda, Sarajeva in Medžedže kjer se cepi proga proti Uvcu. Na četrti postaji od Medžedže proti Uvcu je Rudo, ki se imenuje po bogatih rudah, saj premog kar na površini bregov blešči v soncu. Od Ruda do Pevlja je speljana nova cesta, čez 1800 metrov visoko planino »Čemer-no«, ki se vije po strmih pobočjih in nevarnih soteskah čez vrhove Čemerna in hiti proti osrčju Sandžaka, Pevlju. Na postaji Ruda te pričakujejo številni stari avtomobili, njih šoferji tekmujejo kateri bo dobil več potnikov. Dasi-ravno je vozilo že izrabljeno, pripravno kvečjemu za 5 ljudi, njih gospodarjev ne moti, da naložijo tudi po 10 potnikov. In tako se giblje-mo vkljub tesni zloženosti s precej veliko hitrostjo od vijuge do vijuge, saj je cesta pač ena sama vijuga, sestavljena iz ne vem koliko serpentin. Potnik mora imeti dobre živce, kajti šoferji vozijo drzno; samo majhen, nepravilen gib zadostuje, da se znajdeš v 100 ali tudi 200 metrov globokem prepadu. Pot od Ruda do Pevlja je dolga 53 km. Na najvišjem vrhu Čemerna občutiš v želodcu popolno praznino, ki se ji pravi glad. Tisto neprestano mlatenje telesa sem in tja in svež gorski zrak napravijo človeku poseben apetit. Na najvišjem vrhu Čemerna občutiš že avgusta precej svež mraz, ki po vročini v Rudu prav prijetno pride, če imaš plašč. Jaz sem se zadnjič vrnil čez Čemer-no brez plašča, pa sem s trdnimi ustji prirajžal v Pevlje. Kmalu ko se zapusti najvišji vrh planine, pridemo do dvanajstice, kjer cesta v

dvanajstih serpentinah teče v dolino. Globoko pred nami se razteza lep pogled čez Pevlje. Počasi se spuščamo po dvanajstici, dokler se ne združimo s cesto, ki vodi iz Goražde. Zanimiv je pogled na to Pevlje, ki je obdano s popolnoma golimi bregovi, niti suhe trave skoraj ne opaziš, gol kamen in zopet kamen! Po glavni cesti se peljemo mimo starih turških kasarn v razvalinah, nato sledi kasarna 45. peš-polka, ki je edino naselje obdano z zelenilom in drevjem, vsa druga okolica Pevlja je gol kamen. Znašli smo se sredi glavne ulice v Pevlju. Gruča nosačev sili v nas, se tepe in vpije za bori dinar, ki ga naj zasluži za vsakdanji kruh. Z velikim trudom se otreseš vsiljivec, ki ti kar iz roke trgajo prtljago. Hitimo v bližnjo gostilno, da pokrepčamo želodce in goltne-mo požirek »klekovače«. Tako smo torej srečno prihiteli v menda najzanimivejše mesto v Jugoslaviji.

Pevlje

ima tisti vzhodni tip, ki se najde povsod v orientu in je večinoma zgrajeno iz blata, lesa in kamenja. Muslimani (polovica prebivalcev v Pevlju je muslimanske vere) imajo tiste blatne in lesene hiše z značilnimi lesenimi mrežami na oknih in posebno vrsto ograje, ki predstavlja muslimansko značilnost mesta. Glavna ulica je sicer široka ali služi istočasno vsem mogočim sejmarjem; ima sicer večinoma zidane hiše, nekaj je tudi enonadstropnih, vse skupaj pa nimajo posebnega izgleda. Najbolj značilne so »kafane«, ki imajo lesen privešek na ulico, kjer po ves dan sedijo muslimani s prekrižanimi nogami, kadijo tobak in pijejo črno turško kavo.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

reg. zadr. z neom. zavezo v Ljubljani, Tyrševa cesta 18

Nove vloge

vsak čas razpoložljive obrestuje po 4%

Za vse vloge nudi popolno varnost. — Otvarja tekoče račune in izvršuje vse denarne posle. — Vlagajte svoje prihranke v najstarejši slovenski denarni zavod!

vloge proti odpovedi po 5%

Sejmi

14. novembra: Radeče pri Zid. mostu, Šmartno pri Litiji, Središču;
 15. novembra: Metlika, Grahovo, Vransko, Poljčane, Ormož, Ptuj, Gornja Radgona, Dolnja Lendava, Trbovlje, Murska Sobota;
 16. novembra: Ljubljana, Celje, Ptuj, Trbovlje;

17. novembra: Šmihel-Stopiče, Turnišče;
 18. novembra: Senožeti, Maribor, Blanca;
 19. novembra: Raka, Brežice, Celje, Trbovlje, Podsreda, Slovenj Gradec, Sv. Jurij pri Celju, okolica.

Kmetje, obrtniki in podeželski delavci! Zahtevajte v vsakem gostilniškem lokalu, kamor zahajate in dajete zaslužka, „Kmetški list“!

Živinski sejmi

Na zadnjem živinskem sejmju v Mariboru je bila cena povprečno taka:

Volj od din 3'50 do 5'50, krave od 2'50 do 4, telice od 3'50 do 5, teleta pa od 5 do 7'75 dinarjev za kilogram žive teže.

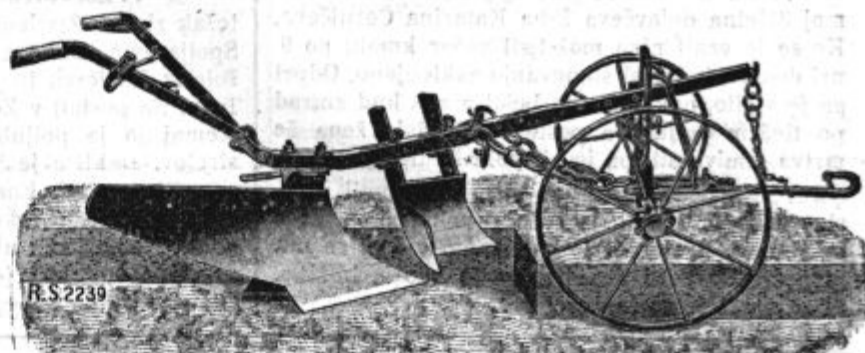

Dobro perilo rabi dobro milo!

Slabo milo uniči tkanino! Zato je treba pri izbiri mila paziti zlasti na kakovost. Dobro Schichtovo terpentinovo milo temeljito odpravi vso nesnago in podaljša trpežnost perila.

SCHICHT^{ovo} TERPENTINOVO MILO

pere bleščeče belo

SACK-OVI PLUGI so najboljši!

Dospela je nova pošiljatev Sack-ovih plugov. Naročite takoj, ker je pričakovati podražitev surovin in s tem tudi plugov. Dalje nudimo po ugodnih cenah razno drugo kmetijsko orodje, stroje, zaščitna sredstva, umetna gnojila in razna hraniva ter druge potrebščine. V zalogi jih ima **Kmetijska družba in njena skladišča v Celju, Konjicah, Mariboru in Novem mestu**

KMETJE!

Ako imate kaj naprodaj, ako hočete kaj kupiti, ali česa iščete, inserirajte to najprej v svojem „Kmetškem listu“! Cena malim oglasom je samo 1 din za besedo

Kmetški hranilni in posojilni dom

reg. zadr. z neomejeno zavezo **v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 1**
 Telefon št. 28-47 Rač. pošt. hran. št. 14.257 Brzjavlj: Kmetškodom
 Račun pri Narodni banki

Eskontuje menice

Daje kratko-ročna posojila

Izvršuje ostale denarne posle

Zaupajte denar domačemu zavodu!

NOVE VLOGE
 vsak čas razpoložljive obrestuje
po 4%
 vloge proti odpovedi — 5%
 Za vse vloge nudi popolno varnost
 Otvorja tekoče račune

Veliko izbiro oblačilnega blaga po nizkih cenah priporoča domača manufakturna trgovina

Janko Češnik
 Ljubljana, Lingarjeva 1

EKONOM

f. z. z. o. z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7
 (v lastni hiši) Telefon Interurban 25-06

Dobavlja vse deželne pridelke, kakor: pšenico, riž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlevske izdelke: pšenični zdrob, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zdrob, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kašo. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rud. superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žindre, nitrofoskala, apnenega dušika, žilskega solitra itd.), cementa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo opekarni Mlevarca, Karlova, za vse vrste židne in strešne opeke.